

Zaistenie porovnávacích odtlačkov pečiatok

Pokiaľ je to možné, je potrebné uprednostniť zaistenie pečiatok pred zaistením porovnávacích odtlačkov. Zaistenie pečiatok sa vykonáva zasadne v stave, v ktorom boli nájdené (odovzdané alebo odňaté). Pečiatky a pečiatkové podušky sa zaistujú spoločne, ďalšie odtlačky sa s nimi nerobia a pečiatky sa zasadne nečistia. Balia sa s ohľadom na zabezpečenie neporušenosti pôvodných znakov, predovšetkým na tlačovej ploche.

U každej pečiatky uviesť tieto údaje:

- predpokladaný dátum vzniku spornej písomnosti, dátum od kedy, do kedy sa pečiatka používala,
- frekvenciu používania (koľkokrát približne za hodinu/ deň/ mesiac sa pečiatka odtlačala),
- koľko osôb a akým spôsobom (mäkka, alebo tvrda podložka, v stoji alebo v sede ...) ju používalo,
- aká pečiatková farba sa obvykle používala a kedy bola naposledy menená, dopĺňaná

Ak nie je možné z akéhokoľvek dôvodu zaistiť samotne pečiatky (napríklad pečiatka sa denne používa v úradnom styku...) je potrebné zaistiť porovnávacie odtlačky pečiatok..

Zaisteniu kontrolných odtlačkov je potrebné venovať mimoriadnu pozornosť, nakoľko od kvality porovnávacieho materiálu závisí úspešnosť znalca pri skúmaní.

Pri samotnom vyhotovovaní kontrolných odtlačkov je potrebné dodržať nasledovný **postup**:

- odtlačky vyhotoviť na čistý list papiera formátu A4,
- na každý list papiera odtlačiť 12 – 20 odtlačkov,
- papier položiť na tvrdú podložku (typ podložky zapísať),
- pri jednom namočení pečiatky odtlačiť pečiatku 3-4 krát,
- u samonamáčacích pečiatok, realizovať postupne odtlačovanie tak, že podržíme pečiatku pred ďalším odtlačením čiastočne stlačenú a nedovolíme jej opätovne namočenie,
- postup zopakovať 4-5 krát (zaplniť celú stranu),
- vyhotoviť takto niekoľko strán 2-4 , kým odtlačok získaný na liste papiera sa nejaví vizuálne podobný spornému odtlačku (sýtosť farby, hrúbka kontúr čiar a písmen, rozsah odtlačenia plochy odtlačku a pod.),
- potrebné je zaistiť aj minimálne jeden úplne čitateľný odtlačok;

Ústav kriminalistiky a kriminológie

ak to opotrebovanie pečiatky už neumožňuje, je nutne zapísať presne znenie pečiatky včítane diakritických znamienok, a opísať rozsah poškodenia pečiatky,

- nový list papiera položiť na mäkkú podložku (napr. zošit a pod.) a celý postup zopakovať,
- jednotlivé listy očíslovať poradovým číslom v pravom hornom rohu, v poradí akom boli vyhotovené
- ak je pri úradnom vydávaní používaná špeciálna podložka, vyhotoviť kontrolne odtlačky aj na tejto podložke,
- celý vyššie opísaný postup zopakovať na papier druhovo zhodný s papierom sporného dokumentu,
- ak uplynulo od vydania dokumentu dlhšie časové obdobie, je potrebné získať 15-20 ukážok odtlačkov pečiatok na rôznych dokumentoch z obdobia, kedy vznikla sporná písomnosť,
- ukážky odtlačkov zaistiť aj v prípade, ak už nie je k dispozícii pečaťka, ktorou by mohli byť vyhotovené kontrolne odtlačky,
- ak na spornom odtlačku je prekryté, alebo inak odstránené číslo pečiatky, je potrebné urobiť odtlačky všetkých pečiatok, ktoré sa používali,
- u každej pečiatky uviesť evidenčné číslo a obdobie od kedy do kedy sa pečaťka používala a frekvenciu ich používania

Ak je vytypovaná osoba, ktorá mala opečaťkovať sporný materiál nechať tejto osobe (po vyhotovení kontrolných odtlačkov) opečaťkovať niekoľko dokumentov zodpovedajúcich spornej písomnosti

Zaistenie kontrolných odtlačkov pečatidiel

Pri zaistovaní odtlačkov pečatidiel, rovnako ako u pečiatok, uprednostňujeme zaistenie pečatidiel „in natura“ pred zaistovaním ich odtlačkov do plastelíny alebo pečatného vosku.

Aj u pečatidiel je potrebné zaznamenať tieto údaje:

- predpokladaný dátum zapečatenia,
- dátum od kedy, do kedy sa pečatidlo používalo,
- frekvenciu používania konkrétneho pečatidla,
- koľko osôb pečatidlo používalo,
- aký materiál sa obvykle používal a kedy bol naposledy menený, doplnený.

Pri samotnom vyhotovení kontrolných odtlačkov (ak nie je možné pečatidlo zaistiť)

vyhotoviť niekoľko (cca 20) kontrolných odtlačkov.

POZOR! Pečaťidlo nečistiť!

Postup:

- vyhotoviť niekoľko odtlačkov pečatidla do vopred pripravených kúskov plastelíny, resp. pečatného vosku, kým sa niektorý odtlačok nejaví vizuálne podobný spornému odtlačku (výška a hrúbka písmen a číslíc, rozsah odtlačenia plochy pečatidla a pod.)
- potrebné je zaistiť aj minimálne jeden úplne čitateľný odtlačok; resp zapísať presne znenie pečatidla, a opísať rozsah jeho poškodenia,
- jednotlivé odtlačky očíslovať poradovým číslom v poradí ako boli vyhotovené,
- ak už pečatidlo neexistuje, je potrebné získať ukážku pečatenia týmto pečatidlom,
- ak nie je možné ukážky odtlačkov zaistiť „in natura“ je možné vyhotoviť ich odliatky napr. Lukoprenom, Silikónom a pod.
- ak je na spornom odtlačku neidentifikovateľné číslo pečatidla je potrebné vyhotoviť odtlačky všetkých pečatidiel, ktoré sa používali v inkriminovanom období,
- ak je vytypovaná osoba, nechať tejto vyhotoviť niekoľko pečatení

Rovnaký postup je potrebné zachovať aj pri požiadavke expertízy odtlačkov perforátorov a suchých pečiatok (vtlačkov).

Obdobne postupovať aj pri zaist'ovaní vyhotovovaní porovnávacích plomb z plombovacích kliešti, razby minci, medaily a odznakov raznicami a pod.